

BOSNA I HERCEGOVINA

FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE

OPĆINSKI SUD U GRADAČCU

AKCIONI PLAN

**za realizaciju Strategije za unapređenje rodne ravnopravnosti
u pravosuđu Bosne i Hercegovine**

Gradačac, maj 2022.god.

Na osnovu člana 31. Zakona o sudovima u Federaciji BiH („Službene novine FBiH“ broj: 38/05, 22/06, 63/10, 72/10, 07/13, 52/14 i 85/21) a u skladu sa Strategijom za unapređenje rodne ravnopravnosti u pravosuđu BiH, koju je 29.10.2020. godine usvojilo Visoko sudsko i tužilačko vijeće BiH, predsjednica Općinskog suda u Gradačcu donosi:

AKCIONI PLAN
za realizaciju Strategije za unapređenje rodne ravnopravnosti
u pravosuđu Bosne i Hercegovine

U V O D

Strategiju za unapređenje rodne ravnopravnosti u pravosuđu BiH, koja se odnosi na unapređenje rodne ravnopravnosti unutar pravosudne institucije, ali i u ophođenju prema strankama odnosno javnosti, usvojilo je 29.10.2020. godine Visoko sudsko i tužilačko vijeće BiH (u daljem tekstu: VSTV). **Rukovodioci pravosudnih institucija** odgovorni su za implementaciju ove Strategije, u čiju je svrhu i izrađen ovaj Akcioni plan kao strateški dokument Općinskog suda u Gradačcu. O aktivnostima poduzetim u svrhu provođenja mjera iz Akcionog plana sud će redovno izvještavati VSTV.

Akcioni plan je sačinjen nakon analize stanja u Općinskom sudu u Gradačcu da bi se seksizam i rodni stereotipi kao prepreke razvoju građanskog, krivičnog i upravnog pravosuđa i pravosudnog sistema sveli na najmanju mjeru odnosno potpuno eliminirali.

Pomenuti faktori mogu dovesti do situacije da oni koji donose odluke te odluke donose na osnovu pogrešnih i diskriminatornih zaključaka zasnovanih na unaprijed stvorenim uvjerenjima i predrasudama, a ne na osnovu relevantnih činjenica.

SVRHA / CILJ PROJEKTA

Svrha/cilj ovog projekta je **omogućavanje jednakog pristupa pravdi i jednakosti svih građana pred zakonom bez obzira na spol i/ili rod.**

Navedeni cilj planiramo postići kroz sljedeće aktivnosti: unaprijediti znanja i nivo svijesti o pojmu roda, rodnim normama, metodi gender mainstreaming-a, rodnoj ravnopravnosti i jednakom pristupu pravdi; obezbijediti da su radnim procesima u sudu obuhvaćena pitanja rodne ravnopravnosti i jednakog pristupa pravdi kao dio ciljeva radnih procesa institucije; obezbijediti da se sva lica koja dođu u kontakt sa pravosudnom institucijom jednako tretiraju i da im se omogući jednak pristup pravdi bez obzira na spol i/ili rod; obezbijediti da sva lica koja dođu u kontakt sa pravosudnom institucijom (stranke, svjedoci/svjedokinje i drugi) smatraju da je ista osnovana na principima rodne ravnopravnosti.

PRAVNI IZVORI

Prilikom sačinjavanja Akcionog plana našli smo uporište u sljedećim dokumentima:

- Strategija za unapređenje rodne ravnopravnosti u pravosuđu BiH (usvojena od strane VSTV-a BiH u oktobru 2020.god.)
- Zakon o zabrani diskriminacije u BiH („Sl.glasnik BiH“, broj: 59/09 i 66/16)
- Zakon o ravnopravnosti spolova u BiH („Sl.glasnik BiH“, broj: 32/10)

RODNA STATISTIKA

U vrijeme sačinjavanja Akcionog plana Općinski sud u Gradačcu broji 36 zaposlenih (nosioca pravosudnih funkcija, državnih službenika i namještenika).

Od toga je **25 žena (69,44%)** i **11 muškaraca (30,56%)**.

Iz navedenog možemo zaključiti da naš sud prati trend po kojem većinu zaposlenih u pravosudnim institucijama u Bosni i Hercegovini čine žene.

ANKETA

U periodu od 12.5. do 18.5. 2022. god. izvršeno je preliminarno anketiranje zaposlenika Općinskog suda u Gradačcu na temu rodne ravnopravnosti.

Anketa je bila dobrovoljna i anonimna.

Anketu je popunilo 11 od ukupno 36 zaposlenika (muškarci: 1, žene: 8, nisu su željeli izjasniti: 2).

Analizom dostavljenih odgovora na ukupno 28 pitanja iz anketnog upitnika zaključujemo da zaposleni:

- razumiju šta je rodna ravnopravnost, rodne predrasude i stereotipi, te smatraju da lično nemaju nikakvih predrasuda niti stereotipa prema zaposlenima drugog spola
- smatraju da se rad cijeni jednako, stavovi se uvažavaju jednako i radni zadaci dijele jednako bez obzira na spol
- znaju šta je seksizam i seksističko ponašanje
- skoro svi ispitani (10 od 11) nikad nisu iskusili ili svjedočili neželjenom fizičkom kontaktu na radnom mjestu ili od kolege/kolegice izvan radnog mjesta; ali zato nekolicina (6 od 11) jesu svjedočili ili čuli za uvredljive ili neprimjerene seksualne šale, nagovještaje ili komentare na radnom mjestu
- smatraju da zaposleni ne toleriraju neprimjereno seksualno ponašanje
- ne bi osjećali neprijatnost da prijave neprimjereno seksualno ponašanje od strane kolege/kolegice, pretpostavljenog ili trećih lica
- na poslu se ne osjećaju ugroženo radi neprimjerenog i seksističkog ponašanja nekih pojedinaca
- smatraju da je postupak prijavljivanja neprimjerenog ponašanja lako razumjeti i slijediti i da bi znali kako postupiti u slučaju problema

Slab odaziv zaposlenih na anketu ukazuje nam da ćemo se u ovom projektu susresti prvenstveno sa rizicima: nerazumijevanja, nezainteresiranosti kolektiva, i rizikom da se poruke neće odraziti na poboljšanje rodne ravnopravnosti u cjelokupnom procesu rada.

Rješenje: putem edukacija zaposlenima približiti ovu temu.

PLAN AKTIVNOSTI

Redni broj aktivnosti	Naziv aktivnosti	Način realizacije	Konačni ishod	Rok realizacije
1.	Imenovanje Radne grupe za pripremu Akcionog plana i za rad na provođenju Strategije	Radnu grupu formirati iz reda zaposlenih (NPF,drž.službenika i namještenika)	Imenovana Radna grupa	Maj 2022.
2.	Utvrđivanje spolne strukture zaposlenih	Izračunati postotak muškaraca i žena u ukupnom broju zaposlenih	Utvrđen postotak muškaraca i žena u ukupnom broju zaposlenih	Maj 2022.
3.	Provođenje ankete među zaposlenima	Sprovesti dobrovoljnu i anonimnu anketu o rodnoj ravnopravnosti s ciljem utvrđivanja stanja u smislu nivoa svijesti o rodnom pitanjima kao osnova za daljnje aktivnosti. Kreirati odgovarajuće Upitnike.	Nakon evaluacije rezultata ankete utvrđeno stvarno stanje u instituciji u smislu nivoa svijesti zaposlenih o rodnom pitanjima.	Maj 2022.
4.	Izrada Akcionog plana	Slijedom utvrđenog stanja u instituciji u smislu nivoa svijesti o rodnom pitanjima, pristupiti izradi Akcionog plana.	Izrađen Akcioni plan za implementaciju "Strategije za unapređenje rodne ravnopravnosti u pravosuđu BiH"	Maj 2022.
5.	Usvajanje Akcionog plana	Pregled Akcionog plana od strane VSTV-a; rad na mogućim korekcijama	Usvajanje Akcionog plana od strane VSTV-a i objava na službenoj web stranici suda	Juni/juli 2022.
6.	Promocija rodne ravnopravnosti	Učiniti dostupnom Strategiju o rodnoj ravnopravnosti VSTV-a svim zaposlenim	Unaprijeđeno znanje i nivo svijesti o pojmu roda, rodnom normama, rodnoj ravnopravnosti i	Septembar 2022.

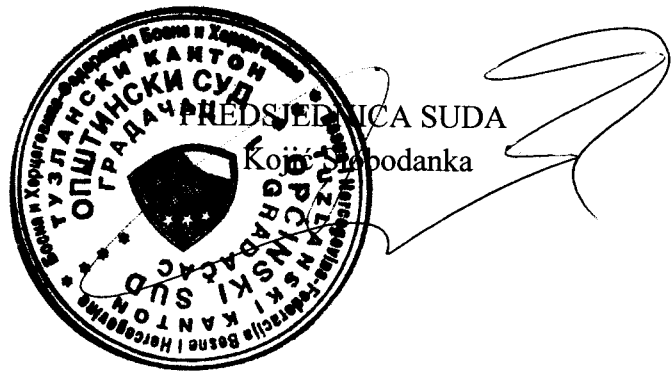
			jednakom pristupu pravdi.	
7.	Ravnopravno zapošljavanje oba spola	Prilikom javnog oglašavanja za neku poziciju jasno navesti da na to mjesto mogu aplicirati i muškarci i žene, te u tom smislu unaprijediti tekstove javnih oglasa/konkursa	Sve osobe koje apliciraju na javne oglase/konkurse imaju jednak tretman i mogućnosti bez ikakvih rodni predrasuda	2022./2023./2024. kontinuirano
8.	Jednak tretman i pristup pravdi za sve osobe koje dođu u kontakt sa sudom bez obzira na njihov rod i/ili spol.	Stalno praćenje propisa kako bi se osiguralo da primjena zakonodavnog okvira garantira rodnu ravnopravnost i jednak pristup pravdi. Posebna posvećenost predmetima porodičnog i krivičnog prava, s ciljem utvrđivanja dosljedne primjene važećih zakona.	Kontinuiranim praćenjem i tumačenjem važećih zakona uočeni nedostaci, na iste ukazano VSTV-u BiH, te podnijeti prijedlozi za izmjene i dopune.	2022./2023./2024. kontinuirano
9.	Izvještaj VSTV-u BiH u vezi seksualnog i rodno zasnovanog uznemiravanja	Dostavljanje Izvještaja VSTV-u BiH o primjeni Smjernica za prevenciju seksualnog i rodno zasnovanog uznemiravanja u pravosudnim institucijama u BiH	Dostavljen Izvještaj savjetnice za prevenciju seksualnog i rodno zasnovanog uznemiravanja u Općinskom sudu u Gradačcu o poštovanju Smjernica i eventualnim slučajevima/procedurama seksualnog i rodno zasnovanog uznemiravanja.	Februar 2023./2024.
10.	Provođenje ankete za javnost	Sačiniti anketu za javnost i objaviti je na web stranici suda, pisarnici i holu suda; rok ankete: 2 mjeseca	Obrađeni rezultati ankete; sačinjen Izvještaj i objavljen na web stranici suda	April 2023.
11.	Edukacija zaposlenih	Kontaktirati neku od nevladinih organizacija radi	Educiranost zaposlenih o negativnim aspektima rodni stereotipa.	Septembar 2023.

		održavanja besplatne edukacije radnicima suda		
12.	Povjerenje u sud	Izvršiti analizu predmeta izvršenja krivičnih sankcija da se utvrdi tretiraju li se žene i muškarci na isti način. Izvršiti analizu predmeta iz porodičnog prava s ciljem utvrđivanja je li interes djeteta obrazložen na najbolji način. Održati sastanak sa Centrom za socijalni rad na temu jednakog tretmana žena i muškaraca prilikom davanja mišljenja o povjeri djeteta.	Osiguran visok nivo povjerenja u pravosuđe na način da sve osobe (stranke, svjedoci, vještaci i dr.) koje dođu u kontakt sa sudom na bilo koji način smatraju da sud postupa na način zasnovan na principima rodne ravnopravnosti.	Decembar 2023.

ROK ZA REALIZACIJU AKCIONOG PLANA

Okvirni rok za realizaciju Akcionog plana je **2 (dvije) godine** od dana usvajanja.
Okvirni rok će se eventualno produžavati u skladu sa ostvarenim rezultatima.

Nakon usvajanja Akcioni plan će biti objavljen na službenoj web stranici suda.

Broj: 028-0-Su-22-000 340

Dana, 23.05.2022.god.

